

Таким чином, категорія «морські вимоги» є саме предметом господарсько-правового регулювання, оскільки відносини щодо застосування зазначеної категорії виникають саме між суб'єктами господарювання та наповненні саме господарсько-правовим змістом.

Однозначно підтверджує вищевикладене і той факт, що в господарсько-процесуальний кодекс вносяться зміни щодо застосування досліджуваної категорії. Так, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення підсудності справ про арешт на морські судна» були внесені зміни у ст. 16 ГПК України, відносно того, що справи про арешт судна, що здійснюється для забезпечення морської вимоги, розглядаються судом за місцезнаходженням морського порту України, в якому перебуває судно, або порту реєстрації судна. Ці зміни пов'язані приєднанням України до Міжнародної конвенції з уніфікації деяких правил щодо накладення арешту на морські судна, що є підтвердженням того, що категорія морська вимога є категорією господарсько-майнових відносин (Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення підсудності справ про арешт на морські судна». – Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2012, № 29. – 342 с.).

Проаналізувавши застосування категорії морські вимоги у судовій практиці можна побачити, що вона переважно є предметом розгляду саме у господарських судах, у зв'язку з чим це є ще раз підтвердженням того факту, що категорія «морська вимога» є предметом саме господарсько-правового регулювання.

Петруня В. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувачка кафедри господарського права і процесу*

ВИЗНАННЯ ВИКОНАВЧОГО НАПИСУ НОТАРІУСА ТАКИМ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЄ ВИКОНАННЮ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Ефективність захисту прав суб'єктів господарювання від порушень залежить від обраного способу захисту прав суб'єктів господарювання. Незважаючи на інтенсивний та прогресивний розвиток законодавства, що регулює діяльність суб'єктів господарювання, необхідно визнати, що на сьогоднішній день існує багато відносин, у яких захист прав суб'єктів господарювання не досить повно або взагалі не врегульовано законом.

01.10.2008 р. для суб'єктів господарювання з'явилась ще одна проблема захисту їх прав. А саме: ст. 50 Закону України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 року N 3425-ХІІ (зі змінами) була викладена в новій редакції. Так було виключено частину 7 ст. 50 Закону України «Про нотаріат», яка містила наступне положення: «Спір про право, оснований на вчиненій нотаріальній дії, розглядається судом у порядку позовного провадження.

Спiр про визнання вчиненого нотарiусом виконавчого напису таким, що не пiдлягає виконанню повнiстю або частково, або про повернення стягненого за виконавчим написом нотарiуса розглядається судом за позовом боржника до стягувача» (Закон України «Про нотарiат» вiд 2 вересня 1993 р. (зi змiнами) // Вiдомостi Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383). На сьогоднішнiй день суди, розглядаючи позови про визнання виконавчого напису нотарiуса, таким, що не пiдлягає виконанню вiдмовляють у позовi, мотивуючи вiдсутнiстю такого способу захисту прав та iнтересiв суб'єктiв господарювання.

Саме тому з певного часу господарські суди притримуються позиції, висловленої, зокрема, у постанові Вишого господарського суду України вiд 22.04.2009 у справi № 6/282/08, а саме: з приписiв Закону України «Про нотарiат» вбачається, що у разi вчинення нотарiусом виконавчого напису всупереч приписам законодавства, такі дiї нотарiуса оскаржуються до суду i в такому випадку вчинений нотарiусом акт визнається недiйсним; враховуючи, що позовнi вимоги були обгрунтованi саме посиленням на невідповiднiсть виконавчого напису вимогам закону, Вищий господарський суд України дiйшов висновку, що обраний позивачем спiсiб захисту не вiдповiдає нормам вищенаведеного законодавства, та визнав правомiрною вiдмову апеляцiйного господарського суду у задоволеннi позовних вимог (Черпак I. Оскарження виконавчого напису нотарiуса: проблемнi питання судової практики [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://kr-pro.com/articles/jurisprudence/16-grievance-executive-notary-issues-judicial-practice.html>).

Разом з тим, в ч. 3 ст. 15 Господарського процесуального кодексу України вказано: «Справи у спорах за участю боржника i стягувача про визнання виконавчого напису нотарiуса таким, що не пiдлягає виконанню, або про повернення стягненого за виконавчим написом нотарiуса розглядаються господарським судом за місцезнаходженням вiдповiдача або за місцем виконання виконавчого напису нотарiуса за вибором позивача» (Господарський процесуальний кодекс України вiд 6 листопада 1991 р. (зi змiнами) // Вiдомостi Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56). Так, наприклад, Господарський суд м. Києва у своєму рiшеннi вiд 13.12.2010 р. у справi № 45/305 за позовом Приватної фiрми «Борис» до Публiчного акцiонерного товариства «ОТП Банк» про визнання виконавчого напису нотарiуса, таким, що не пiдлягає виконанню, вiдмовив у задоволеннi позовних вимог повнiстю (Рiшення Господарського суду м. Києва вiд 13.12.2010 р. по справi № 45/305 [Електронний ресурс] // Офiцiйний веб-сайт Єдиного державного реєстру судових рiшень України – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/12953932>).

Також, господарські суди вiдмовляють й у разi, якщо позивач просить визнати виконавчий напис нотарiуса недiйсним. Наприклад, Господарський суд м. Києва у своєму рiшеннi вiд 12.08.2010 р. по справi № 45/37 за позовом Вiдкритого акцiонерного товариства «Космос» до Українського

фонду підтримки підприємництва про визнання виконавчого напису нотаріуса недійсним відмовив в задоволенні позову повністю. Позовні вимоги мотивовані тим, що нотаріус, який вчинив спірний виконавчий напис, припустився порушень законодавства, зокрема: у виконавчому написі не вказано ім'я та по-батькові нотаріуса; виконавчий напис вчинено без наявності документів, що підтверджують безспірність заборгованості; виконавчий напис, як виконавчий документ, не містить всіх необхідних реквізитів (Рішення Господарського суду м. Києва від 12.08.2010 р. по справі № 45/37 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Єдиного державного реєстру судових рішень України – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/10795581>). В якості підстави для відмови в задоволенні позову господарський суд зазначив невідповідність обраного позивачем способу захисту встановленим законом або договором.

Однак, все ж існують випадки, коли господарські суди задовольняють позови про визнання виконавчого напису нотаріуса, таким що не підлягає виконанню. Наприклад, Господарський суд Луганської області у своєму рішенні від 02.02.2012 р. у справі 23/85пн/2011 за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «Рентал Центр» до ТОВ «Ласка Лізинг», третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача – Приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу ОСОБА_2, про визнання виконавчого напису нотаріуса таким, що не підлягає виконанню задовольнив позовні вимоги в повному обсязі.

Отже, вбачається, що попередня редакція ст. 50 Закону України «Про нотаріат» сприяла більш повному захисту прав суб'єктів господарювання та виключала можливість різного застосування Закону господарськими судами при вирішенні справ даної категорії. Таким чином, варто доповнити ст. 50 Закону України «Про нотаріат» частиною 3 наступного змісту: «Спір про визнання виконавчого напису нотаріуса може бути визнаний таким, що не підлягає виконанню частково або повністю».

Костіна В. Д.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувач кафедри господарського права і процесу*

ПОНЯТТЯ І СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ: ПРАВОВЕ ОПОСЕРЕДКУВАННЯ

Розвиток системи технічного регулювання в Україні є безумовно актуальною темою сьогодення. Адже коли законодавство України буде адаптоване до стандартів Європейського Союзу, можна буде сподіватися що країна вийде на інший рівень економічного розвитку, внаслідок чого стане вищої конкурентоздатність вітчизняних товарів на зовнішніх ринках.

Закон України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» (*Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 12*)